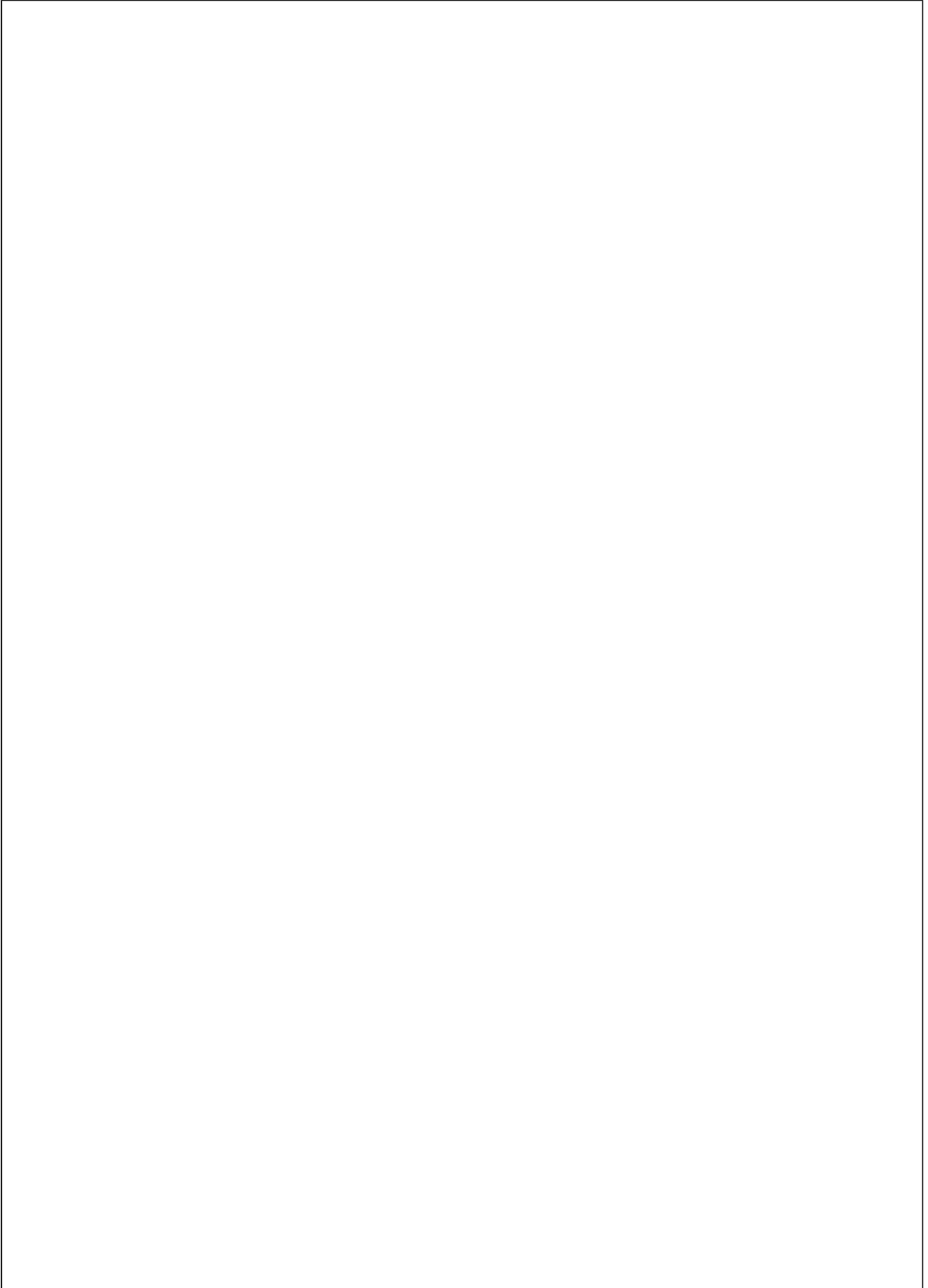

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/240330,Kulisy-historii-odc-261-Kim-byli-agenci-celni-Przypadek-Juliusza-Garzteckiego-11.html>
10.04.2026, 22:58

[Następny](#)

[Powrót](#)

„Kulisy historii” odc. 261 „Kim byli agenci celni? Przypadek Juliusza Garzteckiego” - 11 kwietnia 2026

Centralny Przystanek Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego zaprasza na odcinek „Kim byli agenci celni? Przypadek Juliusza Garzteckiego” - w ramach cyklu „Kulisy historii”.

11.04.2026

[Aparat bezpieczeństwa](#) [bezpieka](#) [Cykl „Kulisy historii”](#) [PRL](#) [Służby Specjalne](#)

System represji politycznych w Polsce Ludowej obejmował nie tylko moment zatrzymania i przesłuchania, ale również dalszy etap - życie w areszcie śledczym i więzieniu. Dla wielu osadzonych pobyt w celi nie oznaczał końca inwigilacji, lecz jej kontynuację w zamkniętej, kontrolowanej przestrzeni.

W strukturach penitencjarnych funkcjonowała rozbudowana sieć agentów celnych - osób werbowanych lub pozyskiwanych do współpracy wewnątrz zakładów karnych. Ich zadaniem było obserwowanie współwięźniów, zbieranie informacji oraz raportowanie ich funkcjonariuszom aparatu bezpieczeństwa.

Jedną z postaci związanych z tym systemem był Juliusz Garztecki - osadzony o złożonej i nietuzinkowej biografii. Dokumenty dotyczące jego działalności znajdują się w zasobach Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, stanowiąc świadectwo mechanizmów kontroli i inwigilacji stosowanych w więziennictwie PRL.

Gościem odcinka jest dr Tomasz Krok z Oddziałowego Biura Badań Historycznych w Warszawie.

Rozmowę prowadzi red. Rafał Dudkiewicz.

[Emisja 11 kwietnia 2026 r., godz. 15.00 na kanale IPNtv.](#)

* * *

Często nie zdajemy sobie sprawy z tego, jak bardzo jesteśmy zakorzenieni w historii; nie dostrzegamy, że to, co wydarzyło się w niedawnej przeszłości, wciąż ma wpływ na nas i nasze otoczenie. Dla zrozumienia własnej tożsamości musimy wiedzieć - jako jednostki i wspólnota - skąd przychodzimy i jak jest nasza historia.

W ramach cyklu „Kulisy historii” szukamy odpowiedzi na pytanie, jak dzisiaj rzutuje na nas to, co stało się już przeszłością. Zajrzymy za kulisy wydarzeń, spróbujemy zrozumieć, jak działa machina historii i na ile decyzje jednostek zaważyły nad naszymi losami - pojedynczymi i zbiorowymi.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Centrala

Aparat bezpieczeństwa, PRL

Obejrzyj